

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในงานวิจัยนี้มีความจำเป็นต้องใช้มะระจีนที่มีการจำหน่ายในจังหวัดชลบุรี เนื่องจากได้ทดลองปลูกมะระจีนเพื่อนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการวิเคราะห์ จากเมล็ดมะระจีน 2 สายพันธุ์ คือ สายพันธุ์คัดพิเศษ คราสามเอ บริษัทฉว่งเซ่งพันธุ์พืชจำกัด และสายพันธุ์ลูกผสม คราสแดง บริษัทอีสท์เวสต์ซีดจำกัด พบว่าผลของมะระจีนทั้งสองสายพันธุ์ที่ปลูกได้มีขนาดเล็กกว่าปกติ โดยมีค่าเฉลี่ยความยาวอยู่ที่ 2-3 เซนติเมตร และมีปริมาณผลผลิตที่ได้น้อยกว่าปกติ (3-5 ผล ต่อมะระจีน 1 ต้น) ดังนั้นเพื่อให้ได้ปริมาณของผลมะระจีนเพียงพอในการวิจัยทำให้ต้องซื้อผลมะระจีนที่มีขายในตลาดสด จังหวัดชลบุรี โดยซื้อผลมะระจีนจำนวน 3 ครั้ง (ครั้งละ 10 กิโลกรัม) มีระยะเวลาเก็บเกี่ยวของผลมะระจีนอยู่ในช่วงเดือนตุลาคม ถึง เดือนพฤศจิกายน 2551 และคัดเลือกผลมะระจีนที่มีขนาดความยาวระหว่าง 5-9 เซนติเมตร มาใช้ในการศึกษา ในขั้นตอนทำการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยร้อยละโดยน้ำหนัก ของผลมะระจีน และปริมาณความชื้นจากส่วนต่าง ๆ ของมะระจีน ได้แก่ เนื้อผล เยื่อภายใน และเมล็ด พบว่าค่าเฉลี่ยโดยน้ำหนักของเนื้อผลมะระจีนมีค่าสูงที่สุด คือ ประมาณ 71 เปอร์เซ็นต์ รองลงมา คือ เยื่อภายใน (23 เปอร์เซ็นต์) และเมล็ด (6 เปอร์เซ็นต์) ตามลำดับ (ข้อมูลการทดลองแสดงในตารางภาคผนวกที่ ง-1 ถึง ง-3) โดยมีส่วนสูญเสียที่เนื่องมาจากการตัดแต่งในส่วนของก้านผล (0.01 เปอร์เซ็นต์) และผลการวิเคราะห์ความชื้นในส่วนต่าง ๆ ของผลมะระจีน พบว่า ความชื้นจากส่วนเนื้อผล เยื่อภายใน และเมล็ดของผลมะระจีน มีค่าลดลงตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 ค่าเฉลี่ยโดยน้ำหนัก และค่าเฉลี่ยความชื้น (เปอร์เซ็นต์) จากเนื้อผล เยื่อภายใน และเมล็ด ของผลมะระจีน

ส่วนผลของ มะระจีน	ค่าเฉลี่ย $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (เปอร์เซ็นต์)	
	น้ำหนักสด*	ความชื้น (ฐานเปียก)
เนื้อผล	70.7 $\pm$ 3.2	92.71 $\pm$ 0.08
เยื่อภายใน	23.2 $\pm$ 2.3	91.37 $\pm$ 0.73
เมล็ด	6.0 $\pm$ 1.5	85.89 $\pm$ 0.85

* ค่าเฉลี่ยจากการวิเคราะห์มะระจีน 10 ผล ต่อรุ่น รุ่นที่ 1 ซื้อมวันที่ 9 ตุลาคม 2551 รุ่นที่ 2 ซื้อมวันที่ 4 พฤศจิกายน 2551 และรุ่นที่ 3 ซื้อมวันที่ 11 พฤศจิกายน 2551 แต่ละรุ่นมีน้ำหนักรวม 10 กิโลกรัม

องค์ประกอบหลักของผลมะระขี้นก คือ น้ำ ซึ่งมีประมาณ 91-93 เปอร์เซ็นต์ อยู่ในส่วนของเนื้อผล และเยื่อภายใน ส่วนเมล็ดมีปริมาณน้ำต่ำกว่าส่วนเนื้อผลประมาณ 7 เปอร์เซ็นต์ การที่ผลมะระขี้นกสดมีปริมาณความชื้นสูง นั้นทำให้คาดได้ว่าเอื้อต่อการเสื่อมเสียคุณภาพของผลมะระขี้นก เนื่องจากการเจริญของ แบคทีเรีย และเชื้อราได้ง่าย (วิไล รังสาตทอง, 2546) ด้วยเหตุนี้ในงานวิจัยนี้จำเป็นต้องลดปริมาณความชื้นผลมะระขี้นกในแต่ละส่วนโดยใช้วิธีการทำแห้งแบบระเหิด ในการเก็บรักษาเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป ซึ่งวิธีการทำแห้งแบบระเหิดเป็นวิธีที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมด และสมบัติการกำจัดอนุมูลอิสระของมะระขี้นกไม่มาก ดังเห็นได้จากการรายงานของ Horax et al. (2005) ที่ศึกษาสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดในมะระที่ผ่านการทำแห้งโดยการระเหิด และเปรียบเทียบกับวิธีการทำแห้งโดยวิธีการใช้ตู้อบลมร้อน พบว่าการทำแห้งโดยการระเหิดมีผลกระทบต่อสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดน้อยกว่าการทำแห้งโดยวิธีการใช้ตู้อบลมร้อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

การศึกษาน้ำตาลประกอบฟีนอลิกทั้งหมดในส่วนต่าง ๆ ของผลมะระขี้นก

เมื่อนำส่วนของเนื้อผล เยื่อภายใน และเมล็ด ของมะระขี้นกในรูปผงที่ผ่านการทำแห้งแบบระเหิดมาสกัดด้วยตัวทำละลายเมทานอลความเข้มข้น 80 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งคาดว่าจะได้ปริมาณสารประกอบฟีนอลิก และสารกำจัดอนุมูลอิสระสูง (Li, Guo, Yang, Wei, Xu, & Cheng, 2006) และวิเคราะห์ปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดด้วยวิธีโฟลีนซิโอแคลทู พบว่าผงมะระขี้นกที่เตรียมได้มาจากส่วนต่าง ๆ ของผลมะระขี้นกมีปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เนื้อผล และเยื่อภายในของผงมะระขี้นกแห้ง พบว่ามีปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ดังแสดงในตารางที่ 4-2 ผลการทดลองที่ได้แสดงให้เห็นว่า เนื้อผล และเยื่อภายในของมะระขี้นกมีปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดในปริมาณที่สูงกว่าเมล็ดของมะระขี้นก ประมาณ 0.78-0.80 เปอร์เซ็นต์ กล่าวคือ เนื้อผล และ เยื่อภายในของมะระขี้นกมีปริมาณสารฟีนอลิกทั้งหมดอยู่ในช่วง 9.00-13.01 และ 9.33-12.32 มิลลิกรัมสมมูลของกรดแกลลิกต่อน้ำหนัก 1 กรัมของผงมะระขี้นกแห้ง ข้อมูลทางสถิติของการทดลองแสดงในภาคผนวก ง-1 ถึง ง-2

ตารางที่ 4-2 ค่าเฉลี่ยปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดในส่วนของเนื้อผล เยื่อภายใน และเมล็ด
จากผลมะระจีนก (ความชื้นเฉลี่ย 0.08-0.09) ที่ผ่านการทำให้แห้งแบบระเหิด

ผลมะระจีนก	ร้อยละปริมาณ ความชื้น* (โดยน้ำหนักสด)	ค่าเฉลี่ย $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
		ปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมด (มิลลิกรัมสมมูลของกรดแกลลิก)	
		1 กรัมผลมะระจีนกแห้ง**	100 กรัมน้ำหนัก ผลมะระจีนกสด***
เนื้อผล	92.71 $\pm$ 0.08	10.84 $\pm$ 2.03 ^a	92.19 $\pm$ 0.45 ^a
เยื่อภายใน	91.37 $\pm$ 0.73	11.05 $\pm$ 1.54 ^a	91.34 $\pm$ 0.69 ^b
เมล็ด	85.89 $\pm$ 0.85	7.26 $\pm$ 0.31 ^b	85.89 $\pm$ 0.66 ^c

^{a,b,c} ตัวเลขในแนวตั้งที่มีอักษรกำกับต่างกันแสดงว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

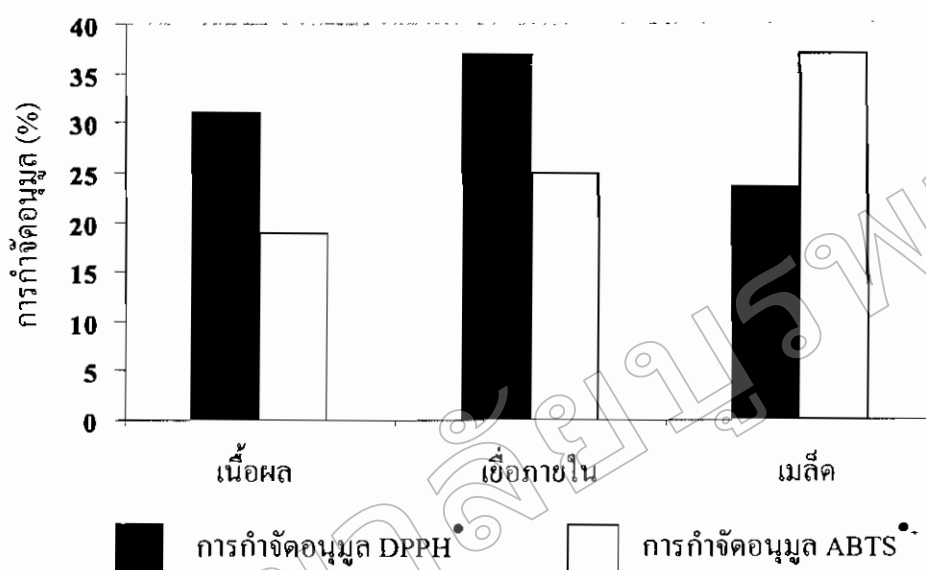
* ข้อมูลจากการทดลอง $n = 3$

** ข้อมูลจากการทดลอง $n = 9$

*** ข้อมูลจากการคำนวณ $n = 9$

การศึกษาสมบัติการกำจัดอนุมูลอิสระ ของสารสกัดจากส่วนต่าง ๆ ของผลมะระจีนก

ภาพที่ 4-1 แสดงสมบัติการกำจัดอนุมูล DPPH[•] และ ABTS^{•+} ของสารสกัดเมทานอล ความเข้มข้น 80 เปอร์เซ็นต์ ที่เตรียมจากส่วนต่าง ๆ ของผลมะระจีนก พบว่าสารสกัดจากส่วนของเนื้อผล เยื่อภายใน และเมล็ด มีสมบัติการกำจัดอนุมูล DPPH[•] และ ABTS^{•+} แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (ตารางภาคผนวก ก-1) และจากการวิเคราะห์ทางสถิติ (ตารางภาคผนวก ง-3 ถึง ง-4) โดยเยื่อภายในของมะระจีนกมีเปอร์เซ็นต์การยับยั้งอนุมูล DPPH[•] ในปริมาณที่สูงที่สุด รองลงมา คือ เนื้อผล และเมล็ดของมะระจีนก ตามลำดับ โดยเมื่อเพิ่มความเข้มข้นของสารสกัดมะระจีนกเป็น 0.03 กรัม ต่อเมทานอลความเข้มข้น 80 เปอร์เซ็นต์ ปริมาตร 1 มิลลิลิตร พบว่ามีสมบัติการกำจัดอนุมูล DPPH[•] เพิ่มขึ้นเป็น 1.3 เท่า ซึ่งผลการทดลองเป็นไปในทางเดียวกันกับผลการวิเคราะห์ปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมด สารสกัดจากเยื่อภายในของมะระจีนกมีศักยภาพในการเป็นสารกำจัดอนุมูล DPPH[•] ได้ดีกว่าสารสกัดจากเนื้อผล และเมล็ดมะระจีนก แต่เปอร์เซ็นต์การยับยั้งอนุมูล DPPH[•] ที่ได้ไม่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์สมบัติการกำจัดอนุมูลอิสระ ABTS^{•+} ที่พบว่าเมล็ดของมะระจีนกมีเปอร์เซ็นต์การยับยั้งอนุมูล ABTS^{•+} ในปริมาณที่สูงที่สุด รองลงมา คือ เยื่อภายใน และเนื้อผลของมะระจีนก ตามลำดับ

ภาพที่ 4-1 การกำจัดอนุมูล DPPH[•] (%) และการกำจัดอนุมูล ABTS^{•+} (%) ในส่วนของเนื้อผล เชื้อภายใน และเมล็ด จากผงมะระจีนก ที่ระดับความเข้มข้น 100 มิลลิกรัม ผงมะระจีนก คอเมทานอล 80 เปอร์เซ็นต์

การศึกษาการให้ความร้อนต่อปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมด และการกำจัดอนุมูล DPPH[•] และ ABTS^{•+} จากส่วนของเนื้อผลมะระจีนก

จากการศึกษาสภาวะการให้ความร้อนเนื้อผลมะระจีนก 6 วิธี คือ การนึ่ง (อุณหภูมิ 100 °C เวลา 4 นาที) การลวก (อุณหภูมิ 100 °C เวลา 4 นาที) การต้ม (อุณหภูมิ 100 °C เวลา 30 นาที) และการอบไอน้ำภายใต้ความดัน (อุณหภูมิ 121 °C เวลา 15 นาที) ก่อนนำมาทำแห้งเป็นผงมะระแห้ง โดยใช้เครื่องทำแห้งแบบระเหิด หรือใช้เครื่องทำแห้งแบบถาด แล้วสังเกตสีของเนื้อผลมะระจีนกที่ได้จากการเตรียม พบว่าการให้ความร้อนในสภาวะที่แตกต่างกัน พบว่าเมื่อผ่านการแปรรูปที่อุณหภูมิสูงขึ้น และการทำแห้งแบบระเหิดสีของเนื้อผลมะระจีนกจะมีสีเขียวเข้มขึ้น จนกลายเป็นสีเขียวมะกอก และการให้ความร้อนระดับการแปรรูปที่อุณหภูมิสูงขึ้นภายหลังการทำแห้งแบบถาด ซึ่งเป็นวิธีการทำแห้งเนื้อผลมะระจีนกที่ต้องผ่านการให้ความร้อนโดยการทำแห้งแบบถาด ให้สีของเนื้อผลมะระจีนกที่มีสีเขียวเข้มขึ้นจนกลายเป็นสีน้ำตาล ซึ่งการให้ความร้อนในระดับการแปรรูปอาจมีผลต่อปริมาณคลอโรฟิลล์ ค่าความสว่าง (L*) ค่าความเป็นสีแดง (a*) และค่าความเป็นสีเหลือง (b*) ของเนื้อผลมะระจีนก (Sun et al., 2007) ซึ่งปริมาณคลอโรฟิลล์ และค่าสี L*a*b* ข้อมูลแสดงในภาพที่ 4-2 และตารางที่ 4-4

ภาพที่ 4-2 สีของมะระขึ้นที่ผ่านการให้ความร้อนในสภาวะต่างกันภายหลังนำมาทำแห้งแบบระเหิด และสีของมะระขึ้นที่ผ่านการให้ความร้อนในสภาวะ

ต่างกันภายหลังนำมาทำแห้งแบบถาด

โดยที่ : Control หมายถึง มะระขึ้นที่ไม่ผ่านการให้ความร้อน.

ST หมายถึง การให้ความร้อนมะระขึ้นก โดยการนี้ (อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เวลา 4 นาที),

BL หมายถึง การให้ความร้อนมะระขึ้นกโดยการลวก (อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เวลา 4 นาที),

BO หมายถึง การให้ความร้อนมะระขึ้นกโดยการต้ม (อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เวลา 30 นาที),

AS หมายถึง การให้ความร้อนมะระขึ้นกภายใต้ความดันไอ (อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เวลา 15 นาที),

FD หมายถึง การทำแห้งแบบระเหิด,

TD หมายถึง การทำแห้งแบบถาด

ตารางที่ 4-3 ปริมาณคลอโรฟิลล์ และค่าสีของผงเมื่อผสมมะรึ้นกที่ผ่านการใช้ความร้อนด้วยวิธีการที่ต่างกัน 4 วิธี ก่อนนำมาทำให้แห้งด้วยการทำแห้งแบบระเหิดและการทำแห้งแบบตาก

ผงมะรึ้นกแห้ง	ค่าเฉลี่ย ± ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน			
	ปริมาณคลอโรฟิลล์ (มิลลิกรัมต่อกรัมน้ำหนักแห้ง)		ค่าสี	
	เอ ^{ns}	บี ^{ns}	L* ^{ns} a* b*	ΔE
Control	0.88±0.08	0.46±0.03 ^a	62.14 ± 0.67 -7.03 ± 0.72 ^f	23.15 ± 1.29 ^{abc} -
ST-FD	0.76±0.11	0.38±0.06 ^{ab}	60.95 ± 1.82 -3.41 ± 1.72 ^e	24.72 ± 1.29 ^{bcd} 4.28 ± 1.48
ST-TD	0.66±0.14	0.31±0.08 ^{bc}	56.84 ± 5.53 0.26 ± 0.58 ^b	23.26 ± 0.82 ^{abc} 4.78 ± 0.73
BL-FD	0.73±0.12	0.33±0.06 ^{bc}	59.86 ± 0.60 -1.18 ± 1.04 ^d	25.46 ± 1.27 ^{cd} 6.79 ± 0.11
BL-TD	0.60±0.09	0.26±0.05 ^{cd}	53.48 ± 8.02 0.92 ± 0.64 ^{bc}	21.57 ± 2.24 ^{ab} 7.22 ± 2.60
BO-FD	0.77±0.09	0.20±0.03 ^{de}	61.84 ± 3.19 1.12 ± 0.42 ^{bc}	25.72 ± 0.67 ^{cd} 9.04 ± 0.71
BO-TD	0.59±0.13	0.15±0.03 ^e	52.91 ± 7.75 1.44 ± 0.30 ^{abc}	20.81 ± 3.53 ^a 8.10 ± 2.66
AS-FD	0.74±0.10	0.18±0.02 ^{de}	61.48 ± 4.10 1.86 ± 0.32 ^{ab}	26.80 ± 0.98 ^d 10.10 ± 0.76
AS-TD	0.66±0.17	0.16±0.03 ^e	50.96 ± 7.04 2.64 ± 0.51 ^a	21.33 ± 2.65 ^{ab} 10.21 ± 2.96

^a ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งที่ไม่มีอักษรกำกับแสดงว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติ (p>0.05)

^{ns} Not significant

FD หมายถึง การทำแห้งแบบระเหิด, TD หมายถึง การทำแห้งแบบตาก, Control หมายถึง มะรึ้นกที่ไม่ผ่านการให้ความร้อน.

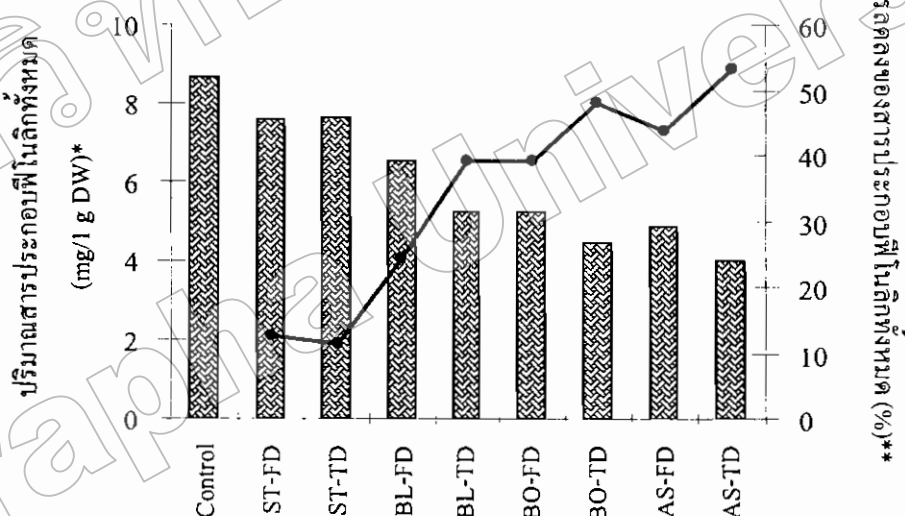
ST หมายถึง การให้ความร้อนมะรึ้นกโดยการนึ่ง (อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เวลา 4 นาที), BL หมายถึง การให้ความร้อนมะรึ้นกโดยการลวก (อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เวลา 4 นาที).

BO หมายถึง การให้ความร้อนมะรึ้นกโดยการต้ม (อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เวลา 30 นาที), AS หมายถึง การให้ความร้อนมะรึ้นกภายใต้ความดันไอน้ำ (อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เวลา 15 นาที)

จากตารางที่ 4-3 การให้ความร้อนเนื้อผลมะระขึ้นกับแบบต่าง ๆ ส่งผลต่อค่าสี L^* a^* b^* และ ΔE ของผงเนื้อผลมะระขึ้นกับจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าสี L^* (ตารางภาคผนวก ง-6) พบว่าผงเนื้อผลมะระขึ้นกับการให้ความร้อนรูปแบบต่าง ๆ ให้ค่าสี L^* ที่มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \geq 0.05$) แต่การวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าสี a^* (ตารางภาคผนวก ง-7) พบว่าผงเนื้อผลมะระขึ้นกับการให้ความร้อนรูปแบบต่าง ๆ ให้ค่าสี a^* ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยผงของเนื้อผลมะระขึ้นกับการให้ความร้อนภายหลังการทำแห้งแบบระเหิดมีค่าความเป็นสีแดงต่ำกว่าผงของเนื้อผลมะระขึ้นกับการให้ความร้อนรูปแบบต่าง ๆ โดยสังเกตได้จากภาพที่ 4-2 พบว่าผงของเนื้อผลมะระขึ้นกับการให้ความร้อนภายหลังการทำแห้งแบบระเหิดมีความเป็นสีเขียวสูงกว่าผงของเนื้อผลมะระขึ้นกับการให้ความร้อนรูปแบบต่าง ๆ ผลการทดสอบที่ได้เป็นไปในทางเดียวกันกับผลของปริมาณคลอโรฟิลล์ ที่พบว่าปริมาณคลอโรฟิลล์เอของผงเนื้อผลมะระขึ้นกับมีปริมาณที่สูง แต่มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \geq 0.05$) (ตารางภาคผนวก ง-8) และปริมาณคลอโรฟิลล์บีของผงเนื้อผลมะระขึ้นกับมีปริมาณที่ต่ำกว่าปริมาณคลอโรฟิลล์เอ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (ตารางภาคผนวก ง-9) ซึ่งจากการทำแห้งแบบระเหิด พบว่ามีปริมาณคลอโรฟิลล์สูงกว่าการทำแห้งแบบผาดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เมื่อวิเคราะห์ค่าทางสถิติของค่าสี b^* (ตารางภาคผนวก ง-10) พบว่าผงของเนื้อผลมะระขึ้นกับการให้ความร้อนรูปแบบต่าง ๆ มีค่าความเป็นสีเหลือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ซึ่งผงของเนื้อผลมะระขึ้นกับการทำแห้งแบบผาดมีค่าความเป็นสีเหลืองต่ำกว่าผงของเนื้อผลมะระขึ้นกับการทำแห้งแบบระเหิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และเมื่อวิเคราะห์ค่าความแตกต่างของสี (ΔE) ระหว่างผงของเนื้อผลมะระขึ้นกับการให้ความร้อนรูปแบบต่าง ๆ (ตารางภาคผนวก ง-11) พบว่าค่าสี ΔE ของผงเนื้อผลมะระขึ้นกับการให้ความร้อนรูปแบบต่าง ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \geq 0.05$)

การศึกษาผลของการให้ความร้อนต่อปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมด

จากการตรวจเอกสารอ้างอิงเบื้องต้น พบว่าสภาวะการให้ความร้อนมีผลต่อปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดในพืช (Fu, 2004; Horax et al., 2005; Oboh, 2005; Amin et al., 2006; Sun et al., 2007; Chuah et al., 2008; Wachtel-Galor et al., 2008) ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงสนใจที่จะศึกษาถึงสภาวะการให้ความร้อนที่มีผลต่อปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดในเนื้อผลมะระขี้นก เพื่อประเมินการลดลงของสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดของเนื้อผลมะระขี้นกที่ผ่านการให้ความร้อนรูปแบบต่าง ๆ ผลการทดลองแสดงในเทอมของเปอร์เซ็นต์การลดลง (% Inhibition) ของสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดในส่วนของผงมะระขี้นกที่ผ่านการให้ความร้อนด้วยวิธีการ และสภาวะที่ต่างกัน ก่อนนำมาทำแห้งโดยใช้เครื่องทำแห้งแบบถาด หรือใช้เครื่องทำแห้งแบบระเหิด แสดงข้อมูลในภาพที่ 4-3

ภาพที่ 4-3 ปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมด (แสดงโดยกราฟแท่ง) และเปอร์เซ็นต์การลดลงของสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมด (แสดงโดยกราฟเส้น) ในส่วนของเนื้อผลมะระขี้นกที่ผ่านการให้ความร้อนด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน ภายหลังทำให้แห้งด้วยการทำแห้งแบบระเหิด และการทำแห้งแบบถาด

โดยที่ : FD หมายถึง การทำแห้งแบบระเหิด, TD หมายถึง การทำแห้งแบบถาด,

Control หมายถึง มะระขี้นกที่ไม่ผ่านการให้ความร้อน,

ST หมายถึง การให้ความร้อนมะระขี้นกโดยการนึ่ง (อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เวลา 4 นาที),

BL หมายถึง การให้ความร้อนมะระขี้นกโดยการลวก (อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เวลา 4 นาที),

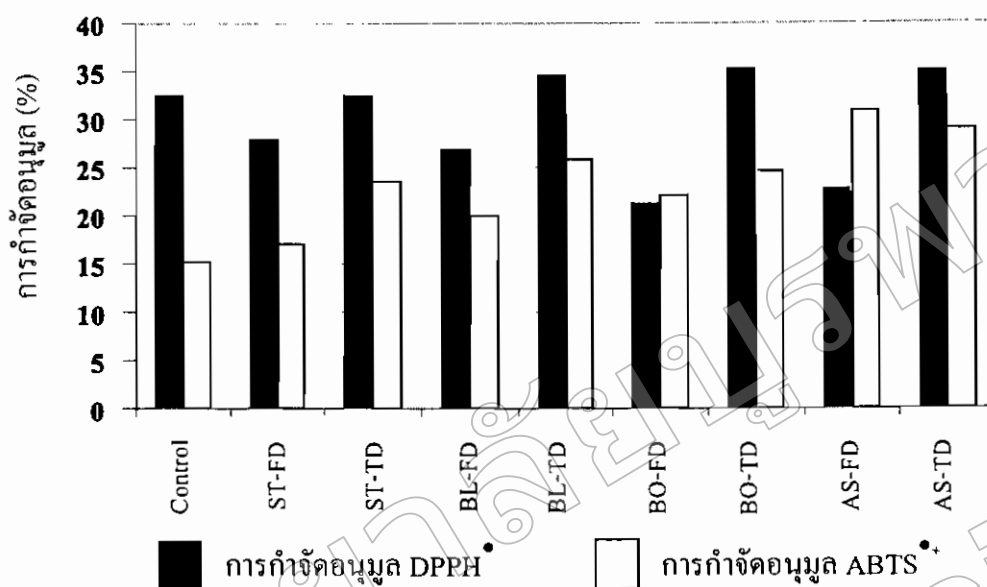
BO หมายถึง การให้ความร้อนมะระขี้นกโดยการต้ม (อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เวลา 30 นาที),

AS หมายถึง การให้ความร้อนมะระขี้นกภายใต้ความดันไอน้ำ (อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เวลา 15 นาที)

ผลการทดลองที่ได้ พบว่าปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดในส่วนของเนื้อผลไม้มะระขึ้นที่ผ่านการให้ความร้อนด้วยวิธีต่างกัน (ตารางภาคผนวก ง-12) พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (ตารางภาคผนวก ค-2) โดยเนื้อผลไม้มะระขึ้นที่เป็นตัวควบคุม มีปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดในปริมาณที่สูงที่สุด รองลงมา คือ ST-FD ST-TD BL-FD BL-TD BO-FD BO-TD AS-FD และ AS-TD ตามลำดับ สำหรับเปอร์เซ็นต์การลดลงของสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดในส่วนของผลไม้มะระขึ้นที่ผ่านการให้ความร้อนด้วยวิธีการที่ต่างกัน 4 วิธี ก่อนทำให้แห้งด้วยการทำแห้งโดยใช้เครื่องทำแห้งแบบถาด หรือใช้เครื่องทำแห้งแบบระเหิด พบว่าเนื้อผลไม้มะระขึ้นที่ผ่านการให้ความร้อนด้วยวิธีต่างกัน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (ตารางภาคผนวก ง-13) โดยวิธีการให้ความร้อนที่ส่งผลต่อการลดลงของปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดไม่เกิน 25 เปอร์เซ็นต์ คือ ST-FD (12.48 เปอร์เซ็นต์) ST-TD (11.32 เปอร์เซ็นต์) และ BL-FD (24.20 เปอร์เซ็นต์) และวิธีการให้ความร้อนที่ส่งผลต่อการลดลงของปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดไม่เกิน 50 เปอร์เซ็นต์ คือ BL-TD (9.12 เปอร์เซ็นต์) BO-FD (39.04 เปอร์เซ็นต์) BO-TD (48.04 เปอร์เซ็นต์) และ AS-FD (43.66 เปอร์เซ็นต์) สำหรับการให้ความร้อนแบบ AS-TD นั้นทำให้เกิดการลดลงของปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดสูงที่สุด คือ 53.16 เปอร์เซ็นต์

การศึกษาผลของการให้ความร้อนต่อการกำจัดอนุมูลอิสระ DPPH[•] และ ABTS^{•+}

เพื่อเป็นการสนับสนุนผลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลของสภาวะการให้ความร้อนต่อปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดในมะระขึ้น งานวิจัยนี้จึงได้ทำการทดสอบการกำจัดอนุมูล DPPH[•] และ ABTS^{•+} ในเทอมของเปอร์เซ็นต์การกำจัดอนุมูล DPPH[•] และ ABTS^{•+} สรุปดังภาพที่

ภาพที่ 4-4 การกำจัดอนุมูล DPPH[•] (%) และการกำจัดอนุมูล ABTS^{•+} (%) ในส่วนของเนื้อผล
มะระขึ้นกที่ผ่านการให้ความร้อนด้วยวิธีการที่ต่างกัน ภายหลังทำให้แห้งด้วยการ
ทำแห้งแบบระเหิด และการทำแห้งแบบถาด

โดยที่ : FD หมายถึง การทำแห้งแบบระเหิด, TD หมายถึง การทำแห้งแบบถาด,

Control หมายถึง มะระขึ้นกที่ไม่ผ่านการให้ความร้อน,

ST หมายถึง การให้ความร้อนมะระขึ้นกโดยการนึ่ง (อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เวลา 4 นาที),

BL หมายถึง การให้ความร้อนมะระขึ้นกโดยการลวก (อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เวลา 4 นาที),

BO หมายถึง การให้ความร้อนมะระขึ้นกโดยการต้ม (อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เวลา 30 นาที),

AS หมายถึง การให้ความร้อนมะระขึ้นกภายใต้ความดันไอน้ำ (อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เวลา 15 นาที)

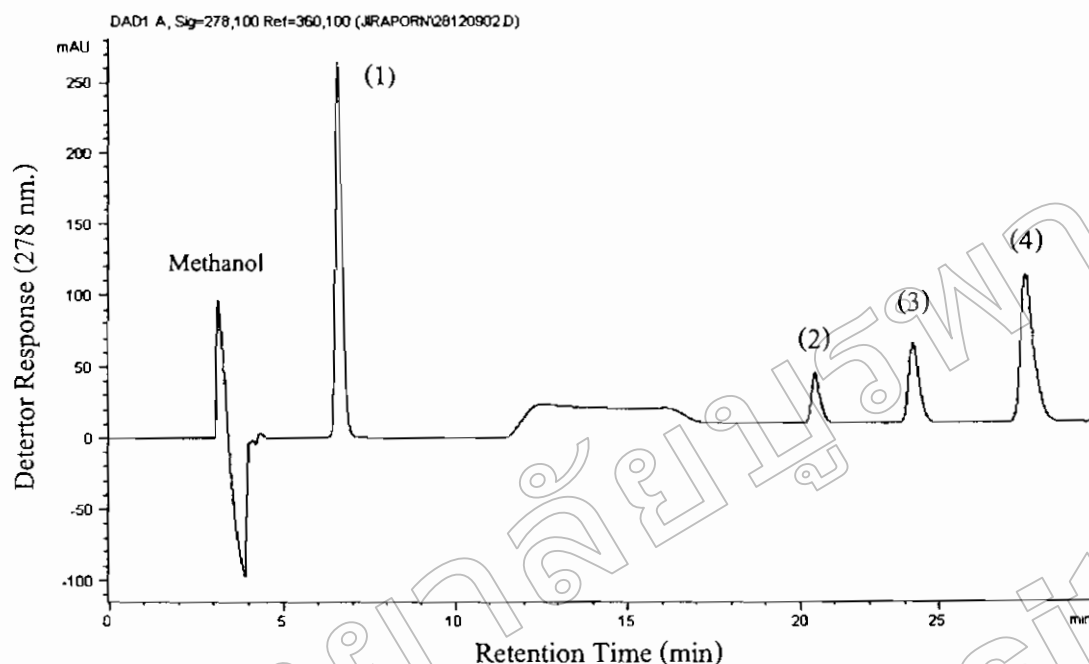
จากภาพที่ 4-4 และการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ (ตารางภาคผนวก ง-14) เปรอร์เซ็นต์การกำจัดอนุมูล DPPH[•] ในส่วนของเนื้อผลมะระขึ้นกที่ผ่านการให้ความร้อนด้วยวิธีการที่ต่างกัน 4 วิธี แล้วทำให้แห้งด้วยการทำแห้งแบบระเหิดและการทำแห้งแบบถาด พบว่าเปอร์เซ็นต์การกำจัดอนุมูล DPPH[•] ในส่วนของเนื้อผลมะระขึ้นกที่ผ่านการให้ความร้อนรูปแบบต่าง ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (ตารางภาคผนวก ค-3) โดยเนื้อผลมะระขึ้นกที่ผ่านการทำแห้งแบบถาด คือ ST-TD BL-TD BO-TD และ AS-TD มีเปอร์เซ็นต์การยับยั้งอนุมูล DPPH[•] สูงกว่าเนื้อผลมะระขึ้นกที่ผ่านการทำให้แห้งด้วยการระเหิด คือ ST-FD BL-FD BO-FD และ AS-FD ซึ่งเปอร์เซ็นต์การกำจัดอนุมูล DPPH[•] ของผงมะระขึ้นก แบ่งออกได้เป็นการกำจัดอนุมูล DPPH[•] ไม่เกิน 30 เเปอร์เซ็นต์ คือ BO-FD (21.33 เเปอร์เซ็นต์) AS-FD (22.73 เเปอร์เซ็นต์) BL-FD (26.96 เเปอร์เซ็นต์) และ ST-FD (28.02 เเปอร์เซ็นต์) และกำจัดอนุมูล DPPH[•] ไม่เกิน 40 เเปอร์เซ็นต์ คือ ST-TD (32.46

เปอร์เซ็นต์) Control (32.49 เปอร์เซ็นต์) BL-TD (34.55 เปอร์เซ็นต์) AS-TD (35.02 เปอร์เซ็นต์) และ BO-TD (35.20 เปอร์เซ็นต์)

สำหรับเปอร์เซ็นต์การกำจัดอนุมูล ABTS^{•+} ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ (ตารางภาคผนวก ง-15) ในส่วนของเนื้อผลมะระขึ้นกที่ผ่านการให้ความร้อนด้วยวิธีการที่ต่างกัน 4 วิธี ก่อนการนำมาทำให้แห้งด้วยการทำแห้งแบบระเหิดและการทำแห้งแบบตูบลมร้อน พบว่า เปอร์เซ็นต์การกำจัดอนุมูล ABTS^{•+} ในส่วนของเนื้อผลมะระขึ้นกที่ผ่านการให้ความร้อนรูปแบบต่าง ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (ตารางภาคผนวก ค-3) โดยการให้ความร้อนเนื้อผลมะระขึ้นกสูงขึ้นจะส่งผลให้เปอร์เซ็นต์การยับยั้งอนุมูล ABTS^{•+} เพิ่มขึ้นด้วย และเมื่อพิจารณาเปอร์เซ็นต์การจับกับอนุมูล ABTS^{•+} ของเนื้อผลมะระขึ้นกที่ผ่านการให้ความร้อนแบบต่าง ๆ พบว่า เปอร์เซ็นต์การจับกับอนุมูล ABTS^{•+} ของผงมะระขึ้นก แบ่งออกได้เป็นการกำจัดอนุมูล ABTS^{•+} ไม่เกิน 20 เปอร์เซ็นต์ คือ Control (15.14 เปอร์เซ็นต์) ST-FD (17.00 เปอร์เซ็นต์) และ BL-FD (19.99 เปอร์เซ็นต์) การกำจัดอนุมูล ABTS^{•+} ไม่เกิน 30 เปอร์เซ็นต์ คือ BO-FD (22.09 เปอร์เซ็นต์) ST-TD (3.55 เปอร์เซ็นต์) BO-TD (24.61 เปอร์เซ็นต์) BL-TD (25.87 เปอร์เซ็นต์) และ AS-TD (28.99 เปอร์เซ็นต์) และการกำจัดอนุมูล ABTS^{•+} ไม่เกิน 40 เปอร์เซ็นต์ คือ และ AS-FD (30.87 เปอร์เซ็นต์) ตามลำดับ

การศึกษาผลของการให้ความร้อนต่อชนิดของสารประกอบฟีนอลิก

จากการศึกษาเอกสารอ้างอิงเบื้องต้น (Fu, 2004; Horax et al., 2005; Oboh, 2005; Amin et al., 2006; Sun et al., 2007; Chuah et al., 2008; Wachtel-Galor et al., 2008) พบว่าสภาวะการให้ความร้อนมีผลต่อปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดในพืชหลายชนิดต่าง ๆ ดังนั้นในงานวิจัยนี้ ศึกษาผลของสภาวะการให้ความร้อนที่มีต่อชนิด และปริมาณของสารประกอบฟีนอลิกในส่วนของเนื้อผลมะระขึ้นก เลือกสารประกอบฟีนอลิกที่คาดว่าพบในผลมะระขึ้นก คือ กรดแกลลิก (+)- คาเดชิน กรดคลอโรจีนิก และกรดคาเฟอิก เป็นสารมาตรฐานเพื่อใช้จำแนกชนิดของสารประกอบฟีนอลิกในมะระขึ้นก ข้อมูลแสดงใน ตารางที่ 4-4 และโครมาโตแกรมที่ความยาวคลื่น 278 นาโนเมตร ในภาพที่ 4-5 โดยข้อมูลโครมาโตแกรมของสารสกัดจากผงมะระขึ้นกที่ผ่านการให้ความร้อนด้วยสภาวะที่ต่างกัน ภายหลังการทำแห้งโดยใช้เครื่องทำแห้งแบบถาด และใช้เครื่องทำแห้งแบบระเหิด แสดงดังภาพที่ 4-6 ถึง 4-15 และตารางที่ 4-5

ภาพที่ 4-5 โครมาโตแกรมของสารมาตรฐานจากการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค HPLC

(1) กรดแกลลิก, (2) (+)-คาเดชิน, (3) กรดคลอโรจีนิก และ (4) กรดคาเฟอิก

ตารางที่ 4-4 Retention Time และพื้นที่ใต้พีค กรดแกลลิก (+)- คาเดชิน กรดคลอโรจีนิก และ กรดคาเฟอิก ที่วิเคราะห์ด้วยเทคนิค HPLC* (n=3)

สารมาตรฐาน	Retention Time (นาที)	พื้นที่ใต้พีค (mm. ²)
กรดแกลลิก	6.585±0.02	3275
(+)- คาเดชิน	20.442±0.03	600
กรดคลอโรจีนิก	23.279±0.01	1160
กรดคาเฟอิก	26.523±0.03	2660

*สถานะในการวิเคราะห์ คือ ปริมาตรของตัวอย่างสารละลาย 20 ไมโครลิตร (ความเข้มข้น 800 ไมโครกรัม/มิลลิลิตร) อุณหภูมิของคอลัมน์ที่ 30 องศาเซลเซียส อัตราการไหลของสารเคลื่อนที่ 1.0 มิลลิลิตร ต่อนาที วัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 278 นาโนเมตร

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยเทคนิค HPLC จากสารมาตรฐาน (ภาพที่ 4-5) คือ กรดแกลลิก (+)- คาเตชิน กรดคลอโรจีนิก และกรดคาเฟอิก พบว่า เนื้อผลมะระขึ้นกที่ไม่ผ่านการให้ความร้อน และผ่านการให้ความร้อนด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน ไม่พบพิกที่ตรงกับสารมาตรฐานที่คาดว่าจะมี อย่างไรก็ตาม มีข้อที่สังเกตพบว่ามีลักษณะโดยรวมของโครมาโตแกรมของตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 10 ตัวอย่าง มีความใกล้เคียงกัน โดยพบว่ามีพิก 4 พิก ในตัวอย่างที่ไม่ผ่านการให้ความร้อนภายหลังการทำแห้ง ซึ่งพบว่าปรากฏในโครมาโตแกรม (ภาพที่ 4-6 ถึง 4-15) แต่ในโครมาโตแกรมคาดว่ามีส่วนของสารที่เลือกนำมาเปรียบเทียบนั้นแตกต่างกัน เพราะมีพื้นที่ใต้พิกที่แตกต่างกัน (ตารางที่ 4-5) ดังนั้นจึงเลือกเฉพาะพิกที่พบ 5 พิก ในมะระขึ้นกที่นำมาวิเคราะห์ โดยใช้สัญลักษณ์แทน คือ A B C D และ E สำหรับเนื้อผลมะระขึ้นกที่ผ่านการทำแห้งโดยวิธีการทำแห้งแบบระเหิด และเนื้อผลมะระขึ้นกที่ผ่านการทำแห้งโดยวิธีการทำแห้งแบบอบ เพื่อเป็นประโยชน์ในการเปรียบเทียบพิกที่เลือก

ตารางที่ 4-5 Retention Time และพื้นที่ใต้พีค ของผงมะระขึ้นที่ผ่านการให้ความร้อน และผ่านการทำให้ความร้อน ภายหลังการทำแห้งที่วิเคราะห์ด้วย

เทคนิค HPLC

Peak	Retention Time (นาที)	พื้นที่ใต้พีค (มม. ²)									
		Freeze Dry					Tray Dry				
		Control	ST	BL	BO	AS	Control	ST	BL	BO	AS
A	5.26-5.41	3061	4035	4525	6451	2739	3239	3719	4897	3456	3040
B	5.93-5.77	3133	3742	2094	3283	1502	3767	3210	3942	2479	2018
C	8.77-8.45	521	1889	818	327	197	2051	837	1772	130	251
D	23.23-23.95	342	232	158	-	-	-	-	-	-	-
E	29.66-30.50	-	-	-	-	-	131	53	58	-	-

* สารละลายเมทานอล

Control หมายถึง มะระขึ้นที่ผ่านการให้ความร้อน,

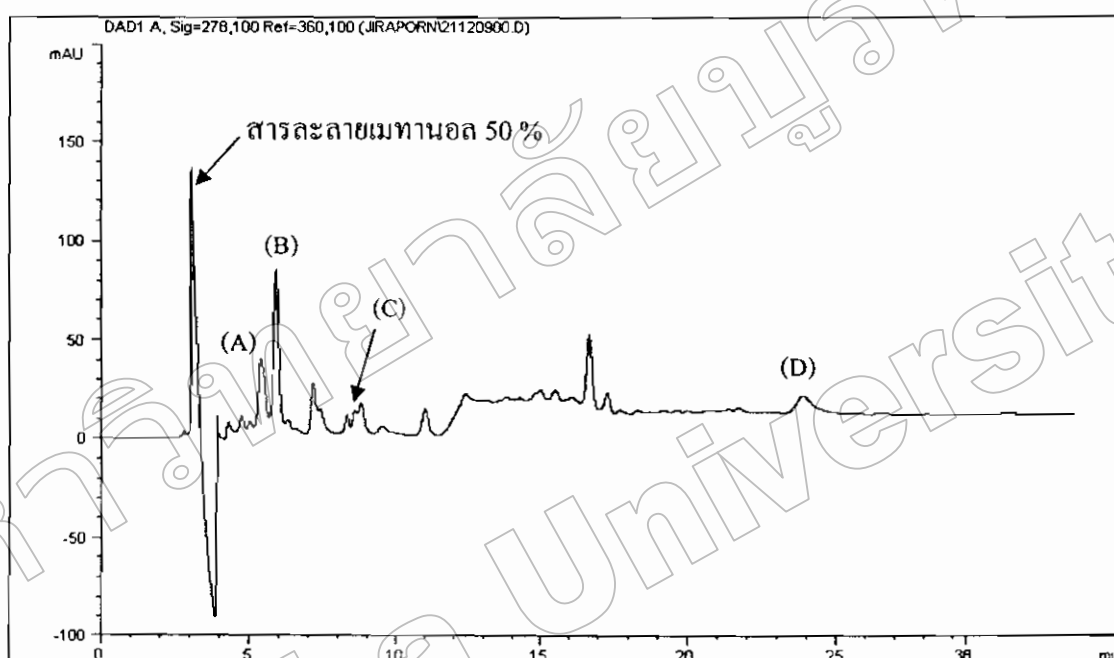
ST หมายถึง การให้ความร้อนมะระขึ้นกโดยการนึ่ง (อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เวลา 4 นาที),

BL หมายถึง การให้ความร้อนมะระขึ้นกโดยการลวก (อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เวลา 4 นาที),

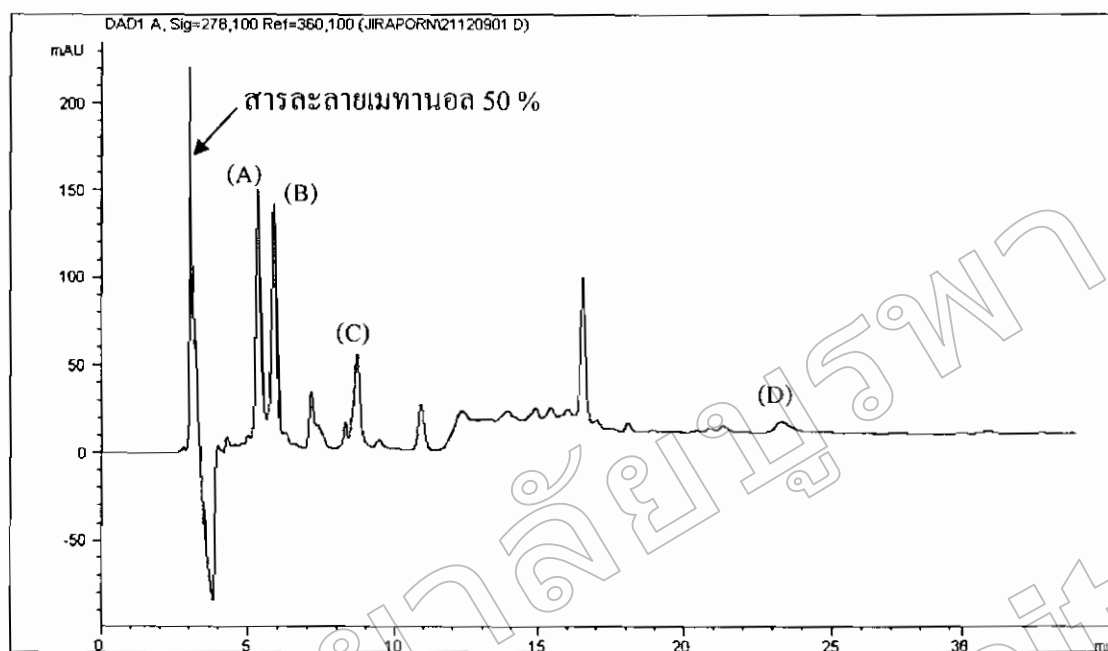
BO หมายถึง การให้ความร้อนมะระขึ้นกโดยการต้ม (อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เวลา 30 นาที),

AS หมายถึง การให้ความร้อนมะระขึ้นกภายใต้ (อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เวลา 15 นาที)

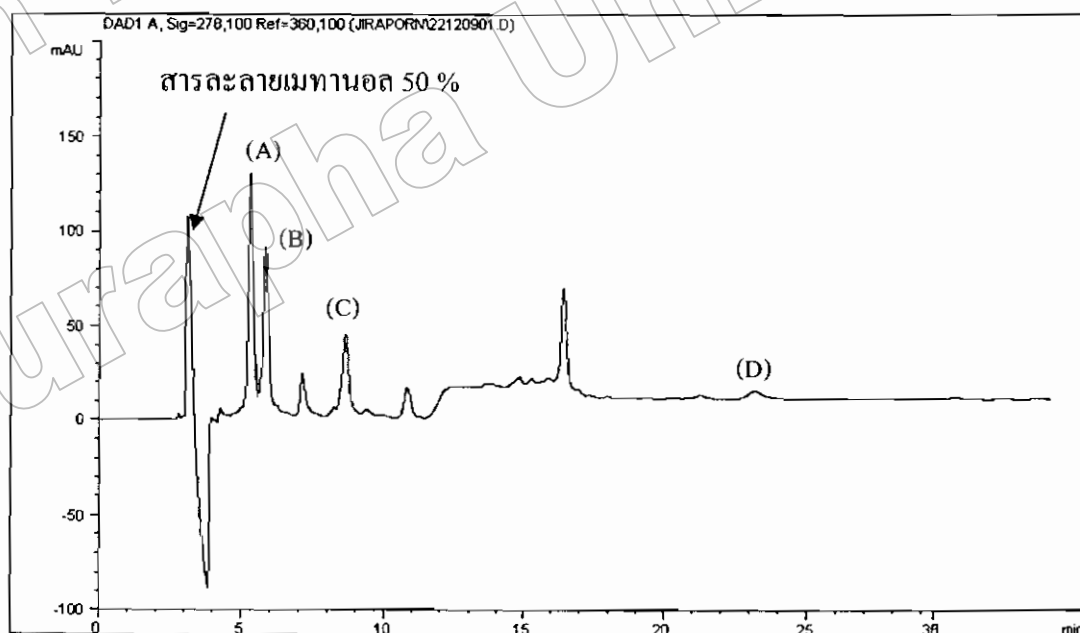
ข้อมูลการวิเคราะห์ HPLC จากตารางที่ 4-5 แสดงเป็นโครมาโตแกรมของผงมะระขี้นกที่ไม่ผ่านการให้ความร้อน และผ่านการให้ความร้อนด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน ภายหลังจากการทำให้แห้งโดยวิธีการทำแห้งแบบระเหิด และผ่านการทำให้แห้งโดยวิธีการทำแห้งแบบถาด ในช่วงของการดูดกลืนแสง 278 นาโนเมตร ได้ดังภาพที่ 4-6 ถึง 4-15 โดยรายละเอียดของข้อมูลการวิเคราะห์โดยเทคนิค HPLC แสดงดังตารางภาคผนวก ก-7 ถึง ก-16

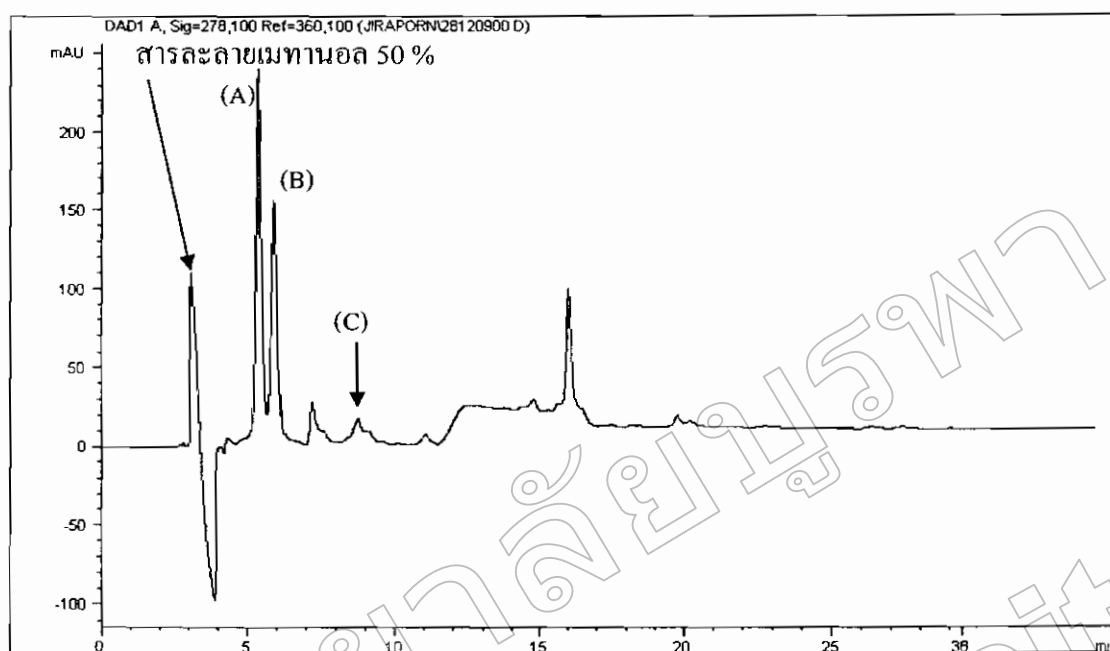
ภาพที่ 4-6 โครมาโตแกรมของผงมะระขี้นกแห้งที่ไม่ผ่านการให้ความร้อน และผ่านการทำให้แห้งแบบระเหิด (No Heat-Freeze Dry; Control-FD)

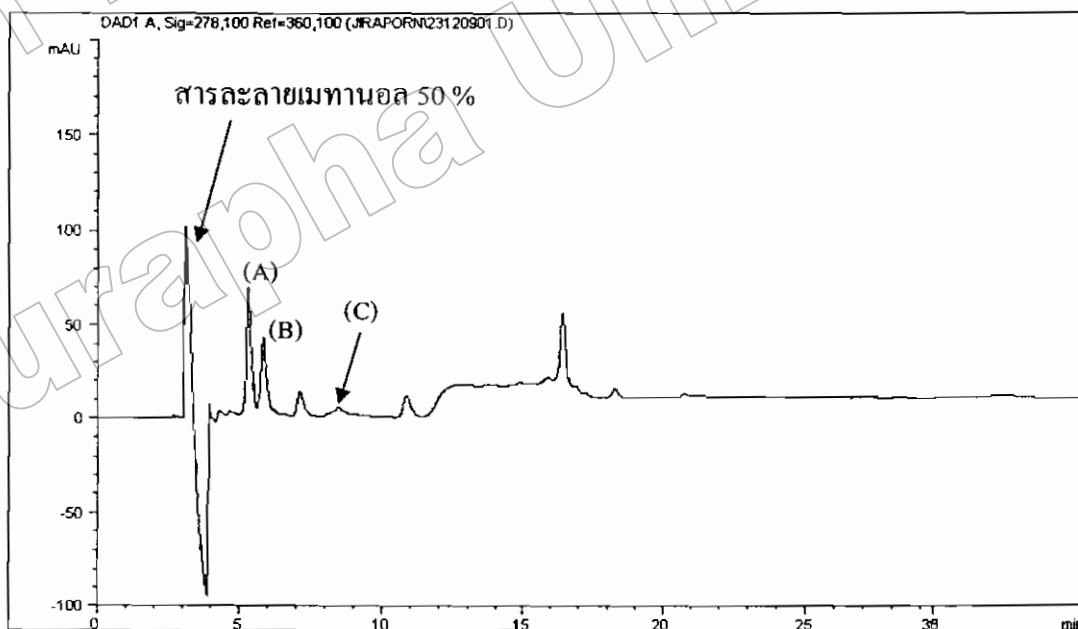
ภาพที่ 4-7 โครมาโตแกรมของผงมะระขี้นกแห้งที่ผ่านการให้ความร้อนโดยการนึ่ง และผ่านการ
ทำแห้งแบบระเหิด (Steam-Freeze Dry; ST-FD)

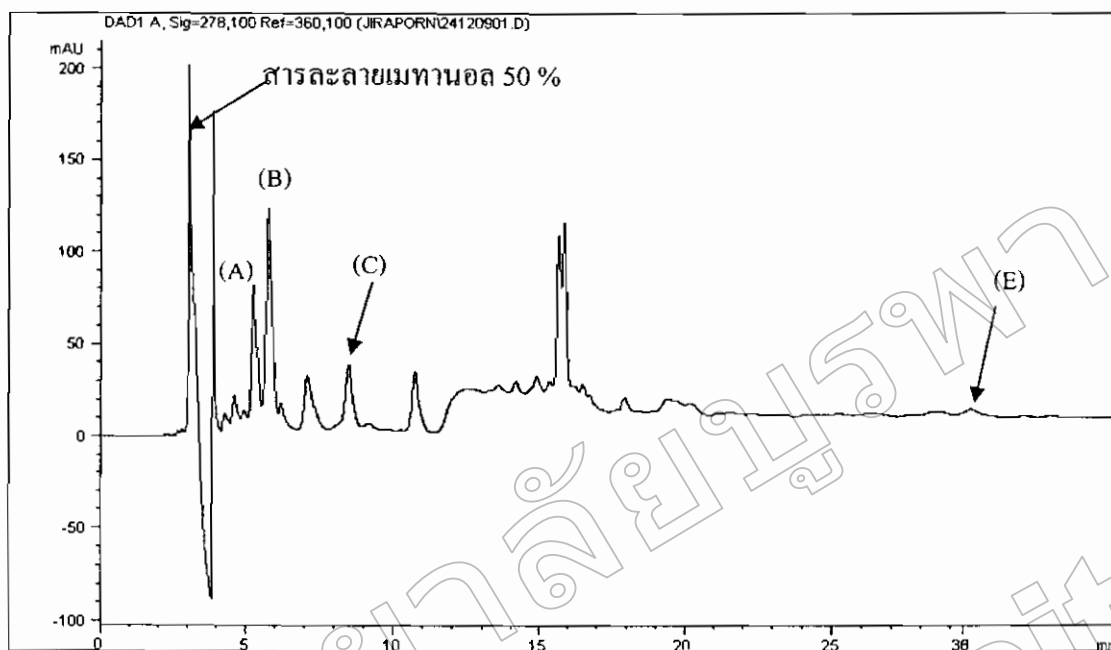
ภาพที่ 4-8 โครมาโตแกรมของผงมะระขี้นกแห้งที่ผ่านการให้ความร้อนโดยการลวก และผ่าน
การทำแห้งแบบระเหิด (Blanch-Freeze Dry; BL-FD)

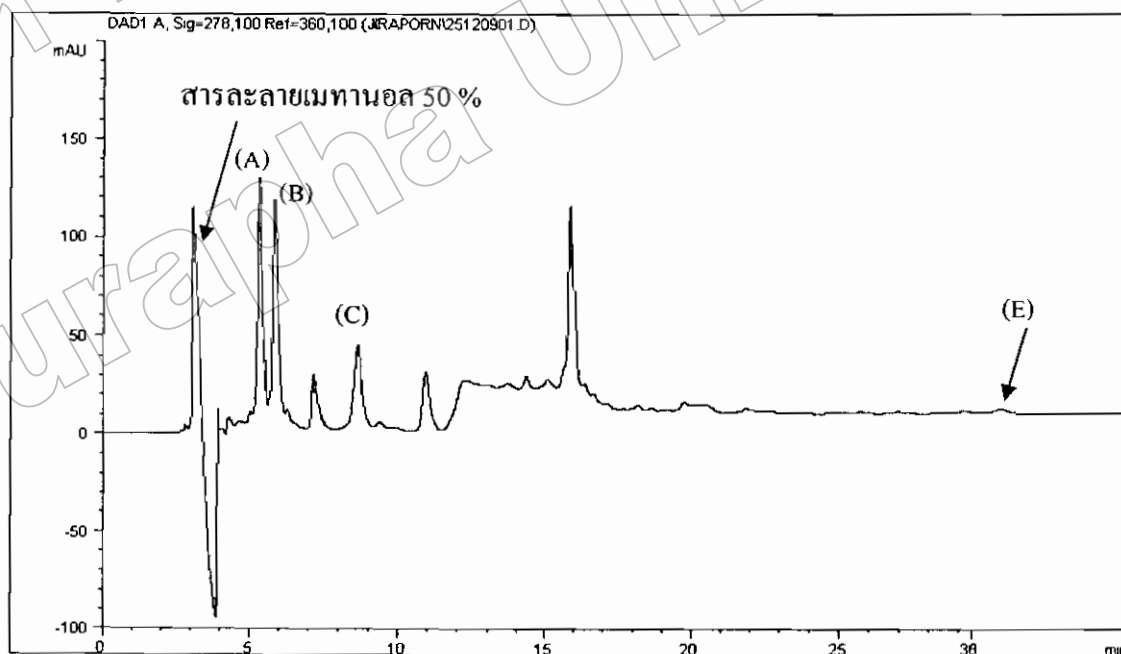
ภาพที่ 4-9 โครมาโตแกรมของผงมะระจีนกแห้งที่ผ่านการให้ความร้อนโดยการต้ม และผ่านการทำแห้งแบบระเหิด (Boil-Freeze Dry; BO-FD)

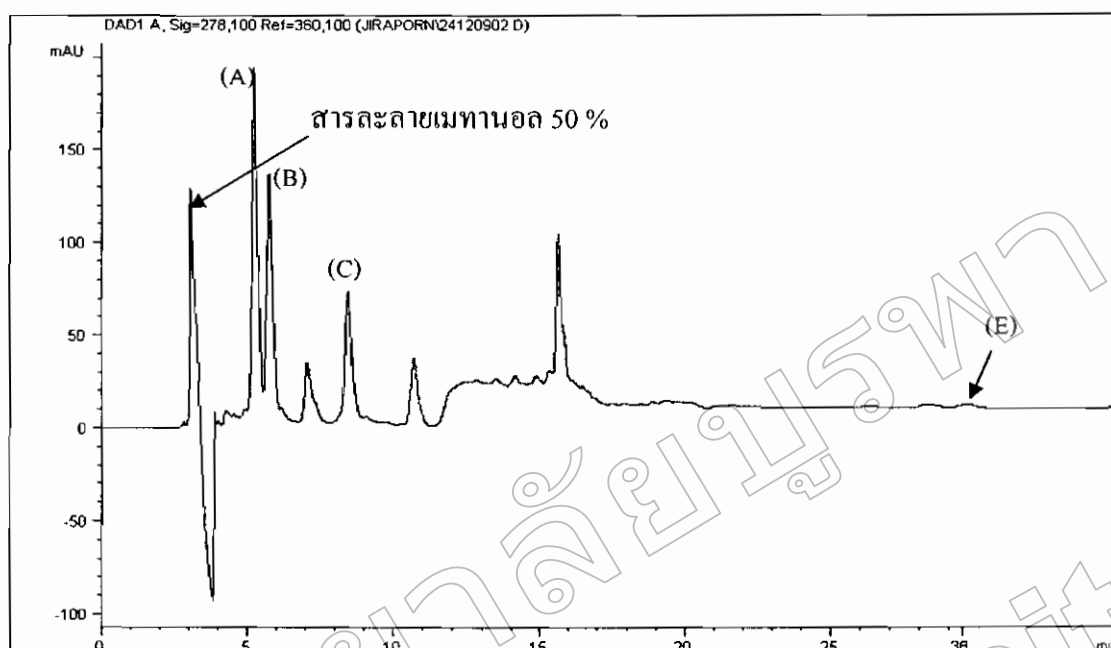
ภาพที่ 4-10 โครมาโตแกรมของผงมะระจีนกแห้งที่ผ่านการให้ความร้อนโดยการอบไอน้ำภายใต้ความดันไอน้ำ และผ่านการทำแห้งแบบระเหิด (Autoclave Sterilization-Freeze Dry; AS-FD)

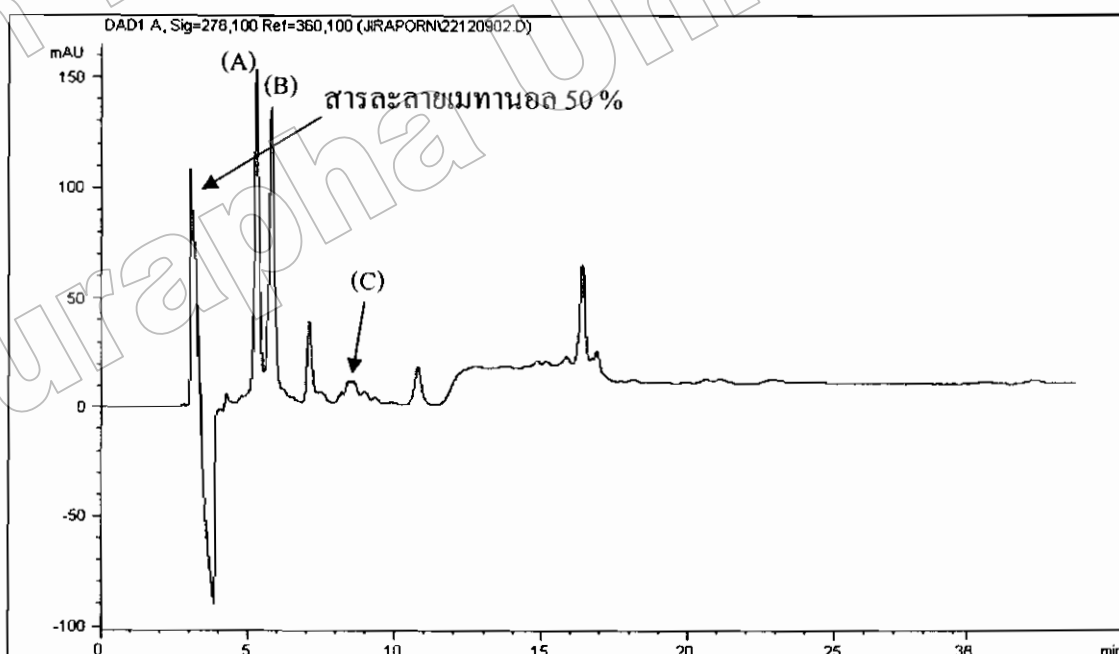
ภาพที่ 4-11 โครมาโตแกรมของผงมะระขี้นกแห้งที่ไม่ผ่านการให้ความร้อน และผ่านการทำแห้งแบบถาด (Control-Tray Dry)

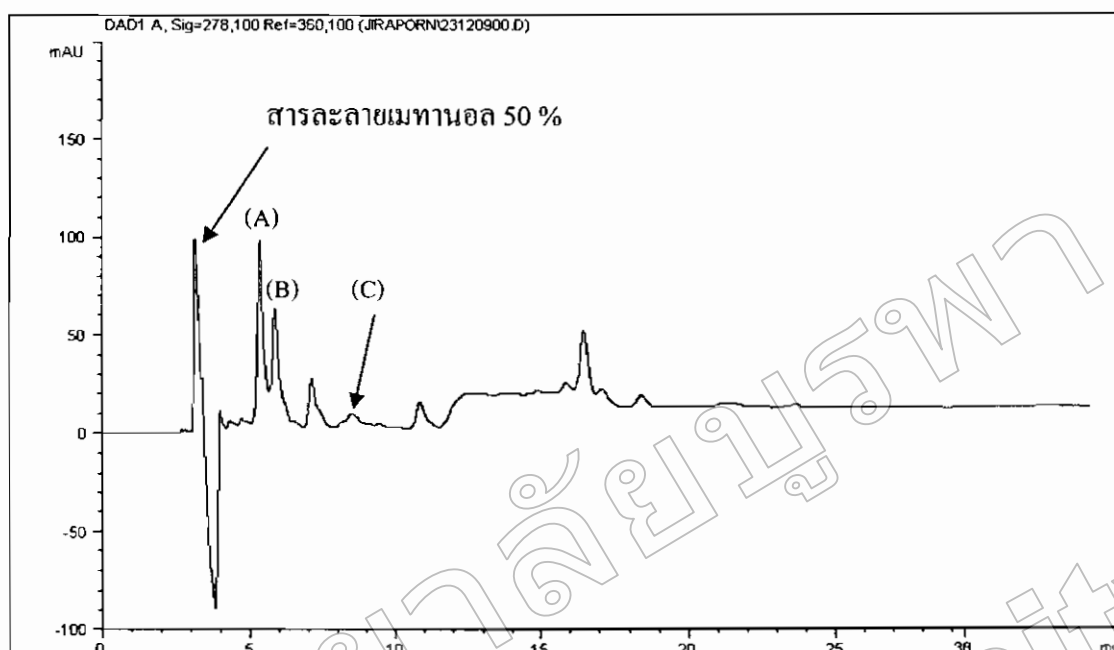
ภาพที่ 4-12 โครมาโตแกรมของผงมะระขี้นกแห้งที่ผ่านการให้ความร้อนโดยการนึ่ง และผ่านการทำแห้งแบบถาด (Steam-Tray Dry; ST-TD)

ภาพที่ 4-13 โครมาโตแกรมของผงมะขามที่ผ่านการให้ความร้อนโดยการลวก และผ่านการ
ทำแห้งแบบถาด (Blanch-Tray Dry; BL-TD)

ภาพที่ 4-14 โครมาโตแกรมของผงมะขามที่ผ่านการให้ความร้อนโดยการต้ม และผ่านการ
ทำแห้งแบบถาด (Boil-Tray Dry; BO-TD)

ภาพที่ 4-15 โครมาโตแกรมของผสมมะขี้เหล็กที่ผ่านการให้ความร้อนภายใต้ความดันไอน้ำ และผ่านการทำแห้งแบบถาด (Autoclave Sterilization-Tray Dry; AS-TD)

การศึกษาผลของการให้ความร้อนด้วยวิธีต่างกัน 4 วิธี ภายหลังจากการทำแห้งแบบระเหิด และการทำแห้งแบบถาดต่อชนิดของสารฟีนอลิกในเนื้อผสมมะขี้เหล็ก โดยการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค HPLC พบว่าการทำแห้งโดยใช้เครื่องทำแห้งแบบระเหิดส่งผลให้เนื้อผสมมะขี้เหล็กที่ไม่ผ่านการให้ความร้อนมีพื้นที่ใต้พีค A B และ C คือ 3061.20 3133.19 และ 520.65 ตารางมิลลิเมตร ตามลำดับ มีพื้นที่ต่ำกว่าเนื้อผสมมะขี้เหล็กที่ผ่านการให้ความร้อน โดยการนึ่ง คือ 4034.64 3742.37 และ 1889.09 ตารางมิลลิเมตร ตามลำดับ และพื้นที่ใต้พีคของเนื้อผสมมะขี้เหล็กที่ไม่ผ่านการให้ความร้อนในบางพีคมีพื้นที่ใต้พีคต่ำกว่าเนื้อผสมมะขี้เหล็กที่ผ่านการให้ความร้อน โดยการลวกมีพื้นที่ใต้พีค A และ C คือ 4524.95 และ 817.93 ตารางมิลลิเมตร ตามลำดับ ซึ่งให้ผลการทดลองไปในทางเดียวกันกับเนื้อผสมมะขี้เหล็กที่ผ่านการให้ความร้อน โดยการต้มมีพื้นที่ใต้พีค A และ B คือ 6451.31 และ 3282.98 ตารางมิลลิเมตร ตามลำดับ แต่เมื่อให้ความร้อนเนื้อผสมมะขี้เหล็กจนถึงการให้ความร้อนภายใต้ความดันไอน้ำ พบว่าในทุกพีคมีพื้นที่ใต้พีคต่ำกว่าเนื้อผสมมะขี้เหล็กที่ไม่ผ่านการให้ความร้อนอย่างเห็นได้ชัด และมีบางพีคที่หายไป คือ พื้นที่ใต้พีค D ในส่วนของเนื้อผสมมะขี้เหล็กจนถึงการให้ความร้อนโดยการต้ม และการให้ความร้อนภายใต้ความดันไอน้ำ ส่วนการทำแห้งโดยใช้เครื่องทำแห้งแบบถาดของเนื้อผสมมะขี้เหล็กที่ไม่ผ่านการให้ความร้อนในบางพีคมีพื้นที่ใต้พีค A และ C คือ 3238.93 และ 2051.37 ตารางมิลลิเมตร ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าเนื้อผสมมะขี้เหล็กที่ผ่านการให้ความร้อนโดยการ

นี้ คือ 3718.62 และ 837.13 ตารางมิลลิเมตร ตามลำดับ และพื้นที่ใต้พิภของเนื้อผลมะระขึ้นที่ไม่ผ่านการให้ความร้อนในบางปีมีพื้นที่ใต้พิภต่ำกว่าเนื้อผลมะระขึ้นที่ผ่านการให้ความร้อนโดยการลวกมีพื้นที่ใต้พิภ A และ B คือ 4897.09 และ 3942.02 ตารางมิลลิเมตร ตามลำดับ แต่เมื่อเนื้อผลมะระขึ้นผ่านการให้ความร้อนโดยการต้ม พบว่าพื้นที่ใต้พิภ A ที่สูงขึ้นเท่านั้น คือ 3456.50 ตารางมิลลิเมตร แต่เมื่อให้ความร้อนเนื้อผลมะระขึ้นจนถึงการให้ความร้อนภายใต้ความดันไอบพบว่ามีพื้นที่ใต้พิภต่ำลงในทุกปี แต่มีบางปีที่หายไป คือ พื้นที่ใต้พิภ D ในส่วนของเนื้อผลมะระขึ้นจนถึงการให้ความร้อนโดยการต้ม และการให้ความร้อนภายใต้ความดันไอบ ข้อมูลแสดงดังตารางที่

4-5